

INFORMACE O RIZICÍCH, BEZPEČNOSTNÍCH OPATŘENÍCH A O ŽÁDOUCÍM CHOVÁNÍ OSOB V AREÁLU SPOLANA s.r.o. NERATOVICE

V souladu s ustanoveními § 101 odst. 3 zákoníku práce a § 24 odst. 3 zákona č. 224/2015 Sb. o prevenci závažných havárií (oba v platném znění) informuje SPOLANA a.s. tímto dokumentem ostatní fyzické nebo právnické osoby zdržující se s jejím vědomím na jejích pracovištích **o rizicích možného ohrožení jejich života a zdraví a o rizicích závažné havárie, preventivních bezpečnostních opatřeních a o jejich žádoucím chování v případě vzniku závažné havárie.**

Závažná havárie = mimořádná, částečně nebo zcela neovladatelná, časově a prostorově ohraničená událost, zejména závažný únik nebezpečné látky, požár nebo výbuch, která vznikla nebo jejíž vznik bezprostředně hrozí v souvislosti s užíváním objektu, vedoucí k vážnému ohrožení nebo k vážným následkům na životech a zdraví lidí a zvířat, životním prostředí nebo majetku a zahrnující jednu nebo více nebezpečných látek.

Areál SPOLANA a.s. je velký výrobní areál s vysokou koncentrací chemických a energetických zařízení, ve kterých jsou přítomny nebezpečné látky. Zdrojem nebezpečí je zpracovávání, výroba, skladování a přeprava nebezpečných látek a manipulace s nimi a dále charakter výrobního zařízení. Tyto látky se v areálu SPOLANA s.r.o. vyskytují převážně v kapalném nebo plynném skupenství a jejich nebezpečnost v případě nedodržení předpisů a postupů spočívá ve schopnosti způsobit závažnou havárii.

Informace o rizicích je dále doplňována v případě prací na zařízení u jednotlivých útvarů SPOLANA a.s. vstupním školením (podnikovým a útvarovým) a dále upřesněna systémem povolování prací na zařízení („Povolení k práci“ dle SPP-23-14).

1. Rizika ohrožující život a zdraví osob a další rizika v areálu SPOLANA s.r.o. v případě mimořádné události (poruchy, havárie apod.)

Riziko	Technickoorganizační opatření – všeobecně platná	Osobní ochrana
<p><u>Výron /únik plynů, par, aerosolů a prachů</u> <u>Výbuch, požár</u> Následné riziko: popálení, opaření, zranění sálavým teplem, toxické působení uniklých látek a nebezpečných zplodin hoření po jejich nadýchání, zranění letícími a padajícími předměty, zranění způsobená tlakovou vlnou.</p> <p><u>Působení nebezpečných chemických látek a směsí (dále též NCHL)</u> Následné riziko: toxické působení NCHL při zasažení živých tkání (nadýchání, zasažení očí, pokožky nebo při náhodném požití).</p> <p><u>Působení horkých látek pod tlakem</u> Následné riziko: opaření, zhmoždění tlakem.</p> <p><u>NCHL a látky vytěsňující kyslík</u> Následné riziko: nevolnost, kyslíkové manko.</p> <p><u>NCHL zkapačně chladem (tlakem)</u> Následné riziko: podchlazení, omrznutí.</p> <p><u>Únik hořlavé kapaliny</u> <u>Výbuch, požár</u> Následné riziko: popálení, vzplanutí, nadýchání splodin hoření, toxické působení uvolněných par kapaliny.</p> <p><u>Zasažení elektrickým proudem</u> Následné riziko: zástava srdeční činnosti, zástava dýchání, poškození nervové soustavy, popálení, vedlejší poranění-pád.</p> <p><u>Mechanické riziko a riziko působením dopravy</u> Úder, náraz, přimáčknutí, rozdrčení, pád předmětu, možnost zachycení rotujícími částmi zařízení.</p> <p><u>Hluk</u> Následné riziko: poškození sluchu.</p> <p><u>Dopravní komunikace</u> Následné riziko: uklouznutí, zakopnutí, propadnutí se.</p>	<p>Znalost a dodržování obecně závazných právních předpisů a ustanovení týkajících se zejména:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Systému havarijní prevence, výchovy a nácviku. - Respektování havarijního informačního systému. - Zajištění péče o třetí osoby. - Zákazu pohybu mimo komunikace. - Ohlašovací povinnosti při vstupu do výrobních prostorů. - Zákazu vstupu do prostorů vymezených např. zábranou, výstražnými tabulkami, výstražným značením apod. nebo střeženého poučenou osobou. - Respektování pokynů osob provádějících ostrahu nebezpečného prostoru. - Povinnosti zabránit možnosti iniciace výbuchu (požáru) elektrickým nábojem, přenosem tepla, otevřeným ohněm: <ul style="list-style-type: none"> - používáním zařízení odpovídajícím podmínkám ve výrobních prostorech = strojů, přístrojů, nářadí, pojítek s odpovídajícím krytím, antistatických oděvů a obuvi, - dodržování zákazu vjezdu vozidel. - Zákaz zahájení práce bez příslušného „Povolení k práci“ apod. - Znalost zásad poskytování první pomoci. - Znalost způsobu přivolání rychlé lékařské pomoci. - Znalost způsobu přivolání jednotky HZS. - Informovanost o nejbližším pojítku (telefonu...). 	<p>Dodržování pravidel pro pohyb v zóně Chemopark.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ochranná přilba, brýle, pracovní oděv, pracovní obuv (popř. rukavice) – výrobní objekty, nebezpečné prostory a komunikace. - Únikové prostředky – celoobličejová maska s kombinovaným filtrem nebo úniková maska pro případ evakuace (např. S-CAP).

2. Rizika ohrožující život a zdraví osob v prostoru výrobních technologií v případě mimořádné události (poruchy, havárie ...)

Závod Kaprolaktam		
Výrobna / objekt	Riziko	Další opatření
Kaprolaktam	<p>Výbuch, požár: cyklohexanon, cyklohexanonoxim, amoniak plyn</p> <p>Opaření, popálení: pára, parní kondenzát, tavenina cyklohexanonoximu, kyselina laktamsírová, roztoky a tavenina kaprolaktamu, trichloretylen, dotyk s horkými částmi zařízení</p> <p>Podchlazení, omrznutí: amoniak kapalný</p> <p>Poleptání: amoniak, H₂SO₄ - oleum, kyselina laktamsírová, NaOH, čpavková voda, roztok síranu amonného</p> <p>Nadýchání, nevolnost, otrava, udušení: amoniak, cyklohexanon, cyklohexanonoxim, trichloretylen, dusík, SO₃</p>	<p>Dodržování pravidel pro pohyb v zóně Chemopark.</p> <p>V označených prostorách s možností zvýšené expozice hluku: použití chráničů sluchu.</p>
Hydroxylaminsulfát	<p>Výbuch, požár: vodík, amoniak plynný, dusitan amonný, zemní plyn, síra</p> <p>Opaření, popálení: pára, parní kondenzát, tavená síra, spaliny, dotyk s horkými částmi zařízení</p> <p>Poleptání: amoniak, roztok SA, čpavková voda</p> <p>Podchlazení, omrznutí: Amoniak kapalný, CO₂ kapalný</p> <p>Nadýchání, nevolnost, otrava, udušení: amoniak, SO₂, vodík, CO₂, zemní plyn, dusík, NO_x</p>	
Kyselina sírová	<p>Výbuch, požár: síra, LTO</p> <p>Opaření, popálení: pára, parní kondenzát, tavená síra, spaliny, vzduch, dotyk s horkými částmi zařízení</p> <p>Poleptání, nadýchání, otrava: H₂SO₄, oleum, SO_x</p>	
Plnění kyseliny sírové a olea	<p>Opaření, popálení: pára, parní kondenzát, dotyk s horkými částmi zařízení</p> <p>Poleptání: kyselina sírová, oleum</p> <p>Nadýchání, nevolnost, otrava, udušení: oxid sírový</p>	
Stáčení cyklohexanonu	<p>Výbuch, požár: cyklohexanon</p> <p>Nadýchání, nevolnost, otrava, udušení: cyklohexanon, trichlorethylen</p>	
Stáčení trichloretylonu	<p>Výbuch: trichlorethylen DMV: 7,9% HMV: 41%</p> <p>Nadýchání, nevolnost, otrava, udušení: trichlorethylen</p>	
Plnění kaprolaktamu	<p>Opaření, popálení: pára, parní kondenzát, dotyk s horkými částmi zařízení, tavený kaprolaktam</p> <p>Nadýchání, nevolnost, otrava, udušení: dusík, páry kaprolaktamu</p>	

Závod PVC – Likvidace Elektrolýzy		
Výrobna/objekt	Riziko	Další opatření
Sanace sálu elektrolyzérů, filtrace a skladu NaOH	<p>Nadýchání, nevolnost, otrava, smrt: Hg je vysoce toxická</p> <p>SKLAD NaOH</p> <p>Výbuch, požár: Při smíchání s kyselinami nebezpečí exotermní reakce, silného vývoje tepla a vystříknutí reakční směsi. Pozor na vývin tepla při ředění vodou.</p> <p>Způsobuje těžké poleptání kůže a poškození očí: NaOH</p>	<p>Dodržování pravidel pro pohyb v zóně Chemopark.</p> <p>Na vybraných pracovištích: maska s filtrem v pohotovostní poloze.</p> <p>V označených prostorách s možností zvýšené expozice hluku: použití chráničů sluchu.</p>

Poznámka: Staré ekologické zátěže (objekty kontaminované dioxiny a rtuť) byly odstraněny a dekontaminovány.

Závod PVC – Provoz VCM a TZO		
Výrobní/objekt	Riziko	Další opatření
VCM a TZO – stáčení a plnění VCM	<p>Výbuch, požár: ethylen, propylén, vodík, vinylchlorid, dichlorethan, zemní plyn</p> <p>Opaření, popálení: pára, parní kondenzát, uhlovodíky a jejich směsi, dotyk s horkými částmi zařízení</p> <p>Podchlazení, omrznutí: vinylchlorid, propylén, chlorovodík</p> <p>Poleptání: hydroxid sodný, kyselina chlorovodíková, chlór, chlorovodík</p> <p>Nadýchání, nevolnost, otrava, udušení: chlór, chlorovodík, vinylchlorid, dichlorethan, dusík, zemní plyn, vodík, kapalné destilační zbytky, ethylen, propylén</p> <p>Práce s chemickými karcinogeny: Vinylchlorid – karcinogen kategorie 1 destilační zbytky s obsahem VCM</p>	<p>Dodržování pravidel pro pohyb v zóně Chemopark.</p> <p>V prostoru závodu jsou vymezena kontrolovaná pásma v řízeném režimu.</p> <p>V označených prostorách s možností zvýšené expozice hluku: použití chráničů sluchu.</p>
Závod PVC – Provoz PVC		
PVC	<p>Výbuch, požár: vinylchlorid, ethanol, organické peroxidy, prach PVC, odpaliny</p> <p>Opaření, popálení: pára, parní kondenzát, dotyk s horkými částmi zařízení</p> <p>Podchlazení, omrznutí: vinylchlorid</p> <p>Poleptání: peroxid vodíku, hydroxid sodný a draselný, 4-terc. butyl-pyrokatechin, hydroxid vápenatý, čpavková voda</p> <p>Nadýchání, nevolnost, otrava, udušení: vinylchlorid, ethanol, odpaliny, dusík, čpavková voda</p> <p>Práce s chemickými karcinogeny: Vinylchlorid – karcinogen kategorie 1</p>	<p>Dodržování pravidel pro pohyb v zóně Chemopark.</p> <p>V prostoru závodu jsou vymezena kontrolovaná pásma v řízeném režimu.</p> <p>V označených prostorách s možností zvýšené expozice hluku: použití chráničů sluchu.</p>
Balení a expedice PVC	<p>Mechanické riziko (úder, náraz, rozdrčení): zvýšený provoz manipulačních vozíků a nákladních vozidel</p> <p>Elektrostatický náboj: pneudoprava PVC prášku, surovin, balicí zařízení</p>	<p>Dodržování pravidel pro pohyb v zóně Chemopark. V označených prostorách s možností zvýšené expozice hluku použití chráničů sluchu.</p>
Stáčení hmot – příprava solanky, demerkurizace odpadních vod	<p>Výbuch, požár: směs chloru se vzduchem, aktivní uhlí</p> <p>Opaření, popálení: pára, parní kondenzát, dotyk s horkými částmi zařízení, parní doprovody),</p> <p>Poleptání: hydroxid sodný, kyselina chlorovodíková, solanka (roztok NaCl), hydrazinsíran,</p> <p>Nadýchání, nevolnost, otrava, udušení: chlor, chlorovodík, dusík, hydrazinsíran, rtuť</p>	<p>Dodržování pravidel pro pohyb v zóně Chemopark</p>

Stáčení hmot – stáčení a skladování kapalného chloru	<p>Výbuch, požár: vodík v odplynu Opaření, popálení: pára, parní kondenzát, dotyk s horkými částmi zařízení Poleptání: chlor, kapalný chlor, nachlorovaná voda Podchlazení, omrznutí: chlor kapalný Nadýchání, nevolnost, otrava, udušení: chlor, chlorové odplyny, dusík</p>	Dodržování pravidel pro pohyb v zóně Chemopark
Stáčení hmot – Chlorace, skladování a stáčení chlornanu sodného	<p>Výbuch, požár: vodík Opaření, popálení: pára, parní kondenzát, dotyk s horkými částmi zařízení Poleptání: chlornan sodný, NaOH Nadýchání, nevolnost, otrava, udušení: chlor, vodík, dusík</p>	Dodržování pravidel pro pohyb v zóně Chemopark
Stáčení EDC (1,2-dichloreтанu)	<p>Výbuch, požár: Vysoce hořlavá látka. Při pokojové teplotě vytváří se vzduchem výbušné směsi. U látky nelze vyloučit závažné pozdní účinky Ethylendichlorid, 1,2-Dichloroethane Nadýchání, nevolnost, otrava, způsobuje rakovinu: Ethylendichlorid, 1,2-Dichloroethane</p>	<p>Důležité upozornění: Dodržování pravidel pro pohyb v zóně Chemopark. V prostoru závodu jsou vymezena kontrolovaná pásma v řízeném režimu.</p>
Stáčení hmot – stáčení hydroxidu sodného	<p>Požár výbuch: Pozor na vývin tepla při ředění vodou. Způsobuje těžké poleptání kůže a poškození očí</p>	Dodržování pravidel pro pohyb v zóně Chemopark
Stáčení kyseliny chlorovodíkové	<p>Poleptání: kyselina chlorovodíková, Nadýchání, nevolnost, otrava, udušení: chlorovodík, chlór</p>	<p>Dodržování pravidel pro pohyb v zóně Chemopark. V prostoru závodu jsou vymezena kontrolovaná pásma v řízeném režimu.</p>
Granulace (zařízení je v současné době mimo provoz)	<p>Výbuch, požár: prach PVC, granulované PVC, změkčovadla, obaly Opaření, popálení: pára, parní kondenzát, dotyk s horkými částmi zařízení - při neopatrném doteku topných zón granulátoru může dojít k popálení Poleptání: akumulátory VZV obsahují zředěnou kyselinou sírovou Nadýchání, nevolnost, otrava, udušení: dusík, olovnaté stabilizátory (dlouhodobá expozice může způsobit vážné zdravotní potíže, při inhalaci prachu PVC nebo křídly, může dojít k podráždění dýchacích cest, při čerpání změkčovadel může dojít k potřísnění kůže nebo očí Mechanické riziko (úder, náraz, rozdrčení): možnost zachycení rotujícími částmi zařízení, balicí zařízení</p>	

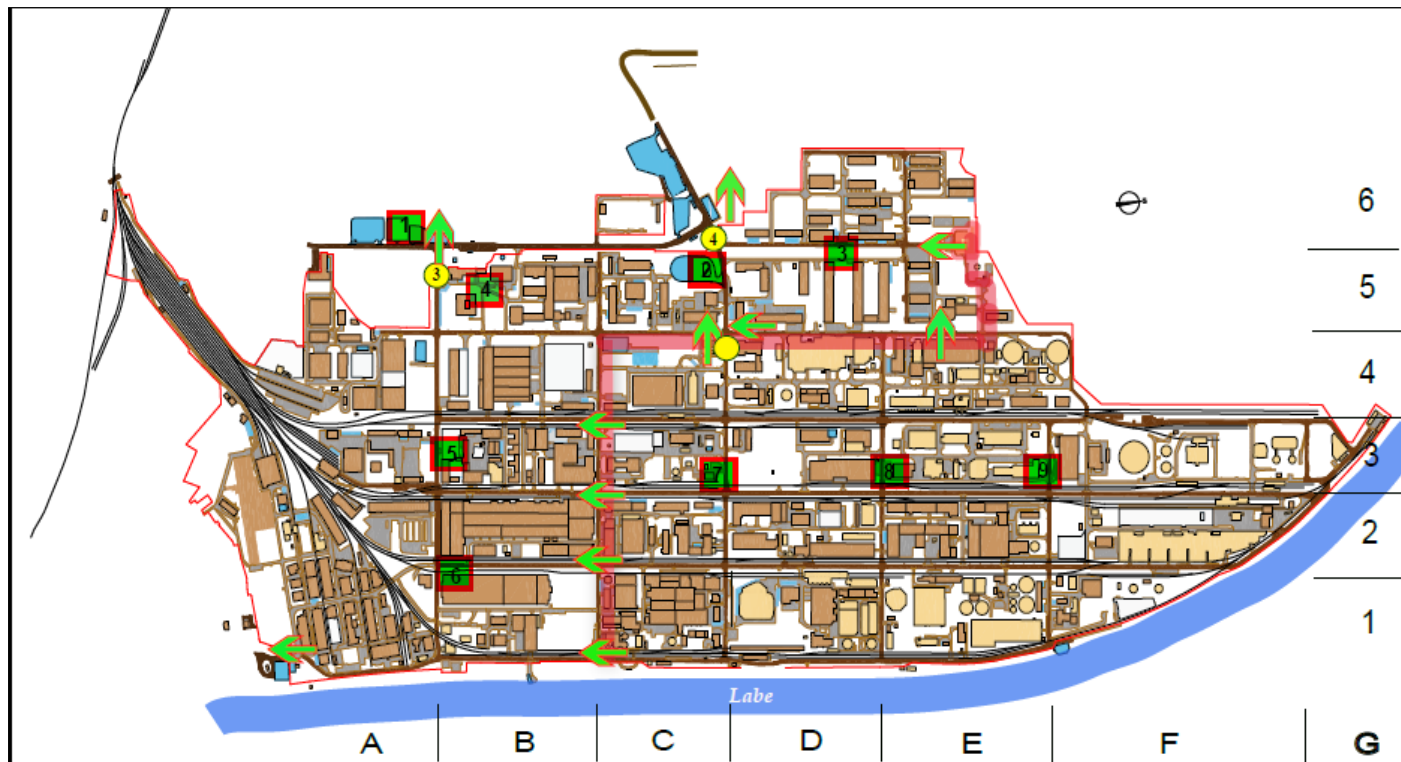
Závod energetika a vodní hospodářství		
Výrobní/objekt	Riziko	Další opatření
Strojovna	Opaření, popálení: pára, parní kondenzát, dotyk s horkými částmi zařízení Mechanické riziko (úder, náraz, rozdrčení): možnost zachycení rotujícími částmi zařízení	Dodržování pravidel pro pohyb v zóně Chemopark. V označených prostorách s možností zvýšené expozice hluku: použití chráničů sluchu.
Měrná páry Úpravna vratného kondenzátu	Opaření, popálení: pára, parní kondenzát, dotyk s horkými částmi zařízení Poleptání: fosforečnan sodný	
Kotelna, RS 12000	Výbuch, požár: zemní plyn, uhelný prach, topné oleje Opaření, popálení: pára, parní kondenzát, škvára, popílek, dotyk s horkými částmi zařízení, Zasažení elektrickým proudem Nadýchání, nevolnost, otrava, udušení: zemní plyn, oxid uhelnatý, topné oleje Mechanické riziko (úder, náraz, rozdrčení): možnost zachycení rotujícími částmi zařízení	
Úpravna vody	Opaření, popálení: pára, parní kondenzát, dotyk s horkými částmi zařízení Poleptání: kyselina chlorovodíková, hydroxid sodný, hydrazin hydrát, vápenný hydrát Mechanické riziko (úder, náraz, rozdrčení): možnost zachycení rotujícími částmi zařízení	
Teplotně energetické rozvody	Opaření, popálení: pára, parní kondenzát, dotyk s horkými částmi zařízení	
Čistírna odpadních vod, skládka toxických odpadů	Nadýchání: vápenný hydrát Poleptání: kyselina sírová, hydroxid sodný, vápenný hydrát Mechanické riziko (úder, náraz, rozdrčení): možnost zachycení rotujícími částmi zařízení Otevřené kanály, nádrže: pád do otevřených nádrží STO: manipulace s nebezpečnými odpady	
Úpravna vod	Poleptání: kyselina chlorovodíková, hydroxid sodný, vápenné mléko Mechanické riziko (úder, náraz, rozdrčení): možnost zachycení rotujícími částmi zařízení	

Žádoucí chování osob v případě vzniku závažné havárie v areálu SPOLANA s.r.o.

- 1) Událost neprodleně oznámit Operačnímu středisku HZS podniku na telefonní číslo:
  - 2222 (pevná linka – ohlašovna požáru) nebo 315 662 222 (z mobilního telefonu)
  - 2233 (pevná linka – rychlá lékařská pomoc) nebo 315 662 233 (z mobilního telefonu)
  - 2555 (pevná linka – ostatní mimořádné události) nebo 315 662 555 (z mobilního telefonu) a nadřízenému (mistrovi, vedoucímu).Všechny osoby musí postupovat dle pokynů nadřízeného. V případě požáru jednat dle požární poplachové směrnice.
- 2) Po vyhlášení poplachu sirénou:
  - uposlechnout varovného signálu a pokynů,
  - nekouřit, uhasit zdroje otevřeného ohně, vypnout elektrické spotřebiče,
  - při snížené srozumitelnosti pokynů ze sirén se odebrat k nejbližšímu přijímači podnikového rozhlasu v budově, vyčkat a vyslechnout další informace (oznámení místa havárie a směru větru, pokyny dispečera Operačního střediska HZS SPOLANA a.s. k události) a pokynů k žádoucímu chování neprodleně uposlechnout,
  - uvědomit o vyhlášení poplachu spolupracovníky či osoby v blízkosti,
  - na vyzvání uvést prostředky k ochraně dýchadel do pohotovostní polohy,
  - sledovat meteosituaci, zejména směr větru (větrné rukávce, dým, páru apod.) a odhadnout směr úniku, v případě nutnosti či pokynů opustit ohrožený prostor nejkratším směrem, tj. kolmo na směr větru a za použití ochrany dýchadel,
  - po vyhlášení pokynu k opuštění ohroženého prostoru tento opustit v co nejkratší době do předem vymezených bezpečných prostor (viz situační schéma únikových cest a rozmístění shromaždišť evakuovaných osob na straně 8 této přílohy),
  - není-li opuštění prostoru možné nebo vhodné, potom v budově vyhledat úkryt v rohu místnosti, mimo dosah střepin z okenního skla, uzavřít okna a dveře a tyto případně utěsnit tkaninou, vypnout klimatizaci,
  - pokud je to možné, ohlásit nadřízenému své nouzové stanoviště,
  - nezatěžovat telefonní linky, telefonovat jen v nezbytném případě,
  - řídit se pokyny nadřízeného, zásahových složek, pořádkových sil či pokyny dispečera Operačního střediska HZS SPOLANA a.s. vydanými prostřednictvím podnikového rozhlasu.
- 3) Řidič motorového vozidla, který uslyší zvuk sirény, je povinen zastavit motorové vozidlo co nejbližší okraji vozovky, vypnout motor, vyslechnout zvukovou zprávu a řídit se v ní uvedenými pokyny. V případě, že jde o havárii s únikem hořlavého / výbušného nebo toxického plynu a vozidlo se nachází v oblasti havárie, je řidič povinen nechat klíče od vozidla na sedadle řidiče a opustit vozidlo pěšky kolmo na směr větru. Ve všech ostatních případech havárie je povinen opustit bez otálení místo odjezdem vozidla směrem od místa havárie.
- 4) Při poskytování pomoci osobám postiženým vlivem havárie: řídit se zásadami první pomoci, přitom dbát na vlastní bezpečnost a k jejímu zajištění využívat určených a jiných dostupných ochranných prostředků.
- 5) Nevstupovat, nevjíždět ani se jinak nepřibližovat k oblasti místa havárie, pokud se nepodílí na likvidaci havárie.
- 6) Poskytovat při vyšetřování příčin události pravdivé informace a svědecké výpovědi a na požádání spolupracovat při vyšetřování.

Situační schéma únikových cest a rozmístění shromaždišť evakuovaných osob

Legenda:

Symbol   Popis

Vjezd do podniku (vrátnice č. 3, 4 a 5)

Únikový východ z prostoru Chemoparku

Shromaždiště evakuovaných osob (EVAK - 1.....9)

- EVAK-1   A6000 - kolárna před 3.vrátnicí
- EVAK-2   C5530 - parkoviště nákladních automobilů u váhy
- EVAK-3   D6050 - ulice S6-D
- EVAK-4   B5 100 - křižovatka severně od výpočetního střediska
- EVAK-5   B3280 - parkoviště
- EVAK-6   B116B - křižovatka U1-S2
- EVAK-7   C3400 - betonová plocha severně od objektu
- EVAK-8   E3000 - parkoviště před velínem LAO
- EVAK-9   F3000 - prostor vykládky soli JV roh objektu

Místní značení pro Shromaždiště evakuovaných osob:

Informační tabule na sloupku stylu dopravního značení   50x70 cm.

